

ประชาธิปไตย

และการปฏิรูปการเมืองไทย

หันหลังให้สังคมไทยไว้ที่จะล้มล้างอำนาจอภิชน
 หันหลังให้แต่สังคมไทยไว้ที่จะล้มล้างอำนาจอภิชน
 อันยอมยกอำนาจให้แก่อภิชน หันหลังให้แต่สังคมไทย
 โดยนิตยสาร เพื่อใช้ดำรงชีวิตโดยสันติสุขและโดยความ
 เสวยสุขอันแท้จริงของประชาชน

ศ.ดร.ลิปิกร จีรเวทิน

วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

 IMAC EDUCATION

ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย

ศ.ดร.ลิขิต อีร์เวคิน

ผู้เขียน : ศ.ดร.ลิขิต อีร์เวคิน

ภาพประกอบ : ยุทธนา เก่งหล่อ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ลิขิต อีร์เวคิน.

ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย.-- กรุงเทพฯ : แม็ค, 2546.
172 หน้า.

1. ไทย.-- การเมืองและการปกครอง. I. ชื่อเรื่อง.

320.9593

ISBN : 974-9611-08-X

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

บริษัทขอสงวนลิขสิทธิ์ ห้ามมิให้ผู้ใดนำส่วนหนึ่งส่วนใด หรือตอนหนึ่งตอนใด
ของเนื้อเรื่อง ภาพประกอบและอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ไปทำการคัดลอก
โดยวิธีพิมพ์ดีด เรียงตัว อัดสำเนา ถ่ายฟิล์ม ถ่ายเอกสาร
พิมพ์โดยเครื่องจักร หรือวิธีการอื่นใดเพื่อนำไปแจก จำหน่าย

สงวนลิขสิทธิ์ : กรกฎาคม 2546

ราคา 200 บาท

จัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด

การสั่งซื้อ : ส่งธนาคัตติสั่งจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว ในนาม อาจารย์พีระ พนาสุภน
9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ 10900 โทร. 0-2938-2022-7 แฟกซ์ 0-2938-2028

พิมพ์ที่ : เจ้าพระยาระบบการพิมพ์

โทร. : 0-2424-3684

คำนำ •

หนังสือเรื่อง “ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย” มีจุดประสงค์หลักดังต่อไปนี้
คือ

- 1) การอธิบายความหมายเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยและระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เกิดความเข้าใจในขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป
- 2) การอธิบายสิทธิของประชาชนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งของระบบประชาธิปไตย เหตุผลก็คือความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญควรเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกๆ ไป
- 3) การใช้ประเทศไทยเป็นกรณีตัวอย่างของการอธิบายความเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว และขณะเดียวกันก็พยายามที่จะยกตัวอย่างของประเทศอื่นมาประกอบเป็นครั้งคราว
- 4) การอธิบายการปฏิรูปการเมืองหลังการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 พอเป็นสังเขป เพื่อจะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงภาพรวม และอาจมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถจะคาดการณ์ไปข้างหน้าได้ในระดับหนึ่ง

ในการอธิบายความเนื้อหาดังกล่าวมาแล้ว มีความจำเป็นในบางครั้งที่ต้องมีการท้าวความเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่าง ดังนั้นจะปรากฏการกล่าวซ้ำถึงเนื้อหาหลายครั้งด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถโยงใยส่วนที่กำลังกล่าวถึงในกรอบของภาพรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสามโครงสร้างที่กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทยในระดับหนึ่ง ขอบกพร่องอันใดที่เกิดจากหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนพร้อมที่จะรับฟังคำแนะนำเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ลิขิต วีรเวทิน

11 พฤษภาคม 2546

สารบัญ

ความหมายของประชาธิปไตย

8

ลักษณะการปกครองระบอบประชาธิปไตย	11
ลักษณะสังคมแบบประชาธิปไตย	15
การสร้างสังคมแบบประชาธิปไตย	16
ลักษณะจิตใจที่เป็นประชาธิปไตย	19

การพัฒนาระบบประชาธิปไตย

27

โครงสร้างส่วนบน : รัฐธรรมนูญ	30
- สังคมและรัฐธรรมนูญ	30
- ส่วนที่หนึ่ง : รัฐธรรมนูญ	33
○ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ	35
○ เสรีภาพในร่างกาย	41
○ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาตามกระบวนการยุติธรรม	43
○ การเกณฑ์แรงงาน	45
○ เสรีภาพในเคหสถานและสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน	47
○ เสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์และการโฆษณา	49
○ เสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยไปรษณีย์หรือทางอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย	51
○ สิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเสรีภาพทางวิชาการ	51
○ เสรีภาพในการชุมนุมทางการเมือง และรวมกันเป็นพรรคการเมือง	53
○ เสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่	54
○ เสรีภาพในการประกอบอาชีพ	55
○ สิทธิในครอบครัว การร้องทุกข์ การฟ้องร้องหน่วยราชการ	56

○ สิทธิในการตั้งสมาคม	57
○ ข้อจำกัดของการใช้สิทธิเสรีภาพบางประการ	59
- ส่วนที่สอง : พรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย	60
○ บทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมือง	63
○ การประเมินและเปรียบเทียบจุดแข็งและจุดอ่อนของพรรคการเมืองไทย	66
- ส่วนที่สาม : การเลือกตั้ง	69
○ การเลือกตั้งและปัญหา	72
- ส่วนที่สี่ : รัฐสภา	80
○ ชนิดของรัฐสภา	81
○ ปัญหาของรัฐสภาไทย	83
- ส่วนที่ห้า : รัฐบาลและระบบราชการ	89
○ รัฐบาล	89
○ ระบบราชการ	94
โครงสร้างพื้นฐาน: การปกครองส่วนท้องถิ่นฐานรากประชาธิปไตย	97
- การรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจ และการกระจายอำนาจ	97
- รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น : ปัญหาและอุปสรรค	101
- การปกครองส่วนท้องถิ่น : ความสำคัญและผลกระทบในมิติต่างๆ	105
- ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม	109
- องค์การบริหารส่วนตำบล : การกระจายอำนาจไปยังชุมชนในระดับรากหญ้า	110
- แรงหนุนยั่วยว่งของการเมือง	111
โครงสร้างส่วนกลาง: กลุ่มผลักดันหรือกลุ่มผลประโยชน์ สื่อมวลชน และพรรคการเมือง	116
- ส่วนที่หนึ่ง : กลุ่มผลักดันหรือกลุ่มผลประโยชน์	116
- ส่วนที่สอง : พรรคการเมือง (ในฐานะโครงสร้างส่วนกลาง)	120
- ส่วนที่สาม : สื่อมวลชนและการพัฒนาการเมือง	122
สรุป	125

**การปฏิรูปการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย
ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ. 2540**

127

รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540	133
- การปฏิรูปการบริหาร	138
- การกระจายอำนาจ	138
- การปฏิรูประบบราชการ	139
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในแง่องค์กร	141
- การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การเกิดองค์การมหาชน และการเปลี่ยนแปลง กระทรวง ทบวง กรม โดยการออกพระราชกฤษฎีกา	144
การปฏิรูปการศึกษาและวัฒนธรรม	146
- ระบบความคิดที่ปราศจากการคิดวิเคราะห์	147
- ปัญหาของการศึกษาไทยและการปฏิรูป	150
ประชาธิปไตย การกระจายอำนาจ และสังคมในอุดมคติ	155
สรุป	158

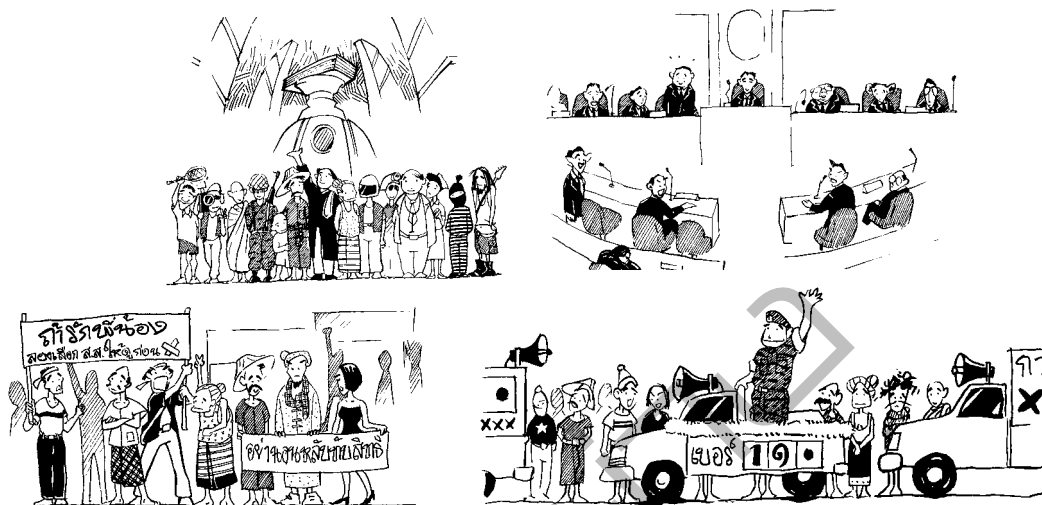
**ภาคผนวก : การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญ
ในรัฐธรรมนูญปี 2540**

160

ประชาธิปไตยและการปฏิรูป การเมืองไทย

ความหมายของประชาธิปไตย

คำว่า **ประชาธิปไตย** เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นโดยมีรากศัพท์จากภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า democracy ซึ่งมีรากศัพท์จากภาษากรีก คือ **demos** หมายถึง **ประชาชน kratia** หมายถึง **การปกครอง** เมื่อมารวมกันและสะกดแบบภาษาอังกฤษ คือ democracy

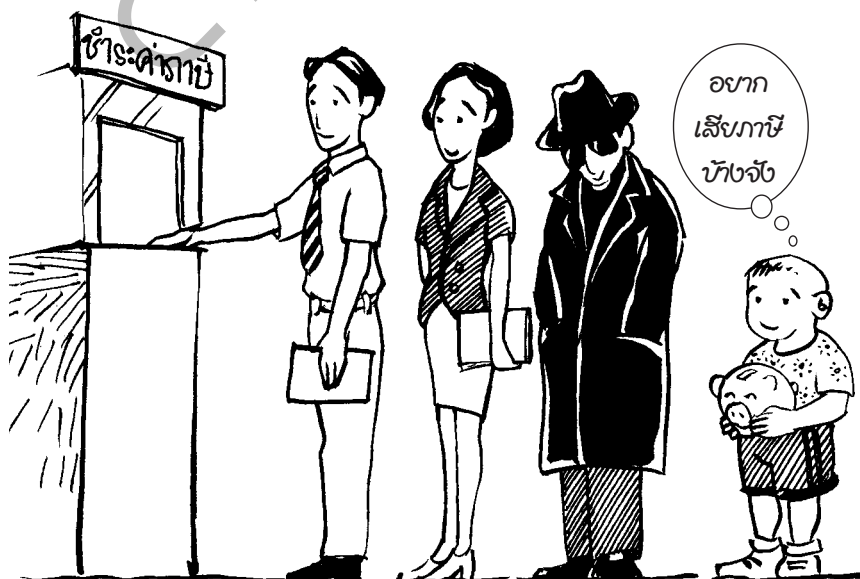
ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่ รากศัพท์มาจากคำว่า **ประชา + อธิปไตย** คือ **ประชาชน + อำนาจอสูงสุด** คือ **ประชาชนมีอำนาจอสูงสุด** ซึ่งประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น ประธานาธิบดีคนที่ 16 ของสหรัฐอเมริกา ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า **ประชาธิปไตย** หมายถึง **การปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน**

เมื่อเอ่ยถึงคำว่าประชาธิปไตยจะมีความรู้สึกตามมาทันทีคือ เป็นระบบการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ โดยมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เพื่อทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนตนในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีการประชุมเพื่อออกกฎหมายมาแก้ปัญหาของสังคมและประเทศชาติ และเพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ซึ่งหนี่งไม่พ้นที่จะมีการจัดสรรทรัพยากรของชาติ ดังนั้น ประชาธิปไตยจึงมีความหมายว่าประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเอง เป็นระบบการปกครองที่ตรงกันข้ามกับระบบเผด็จการ

นอกจากเรื่องการปกครองแล้ว คำว่าประชาธิปไตยยังหมายถึง การที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในด้านต่างๆ เช่น มีสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น ในการชุมนุม ในทรัพย์สิน ในการเลือกอาชีพ ในการนับถือศาสนา ฯลฯ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ภายในขอบเขตของกฎหมาย ประชาชน

ที่อยู่ภายใต้ระบบประชาธิปไตย จะมีสิทธิเสรีภาพในด้านต่างๆ ถ้าจะพูดแบบภาษาชาวบ้าน คือ หายใจคล่องและไม่รู้สึกหวาดระแวงว่าจะถูกอำนาจรัฐข่มเหงรังแก รวมทั้งอำนาจมืด กล่าวอีกนัยหนึ่ง จะไม่รู้สึกว่ามืออะไรที่มโหฬารตัว หรือระแวงว่าจะถูกใครสะกดรอยตาม ความรู้สึกใน ความมีสิทธิเสรีภาพเกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่าทุกอย่างต้องดำเนินการไปตามครรลองของกฎหมาย คือ หลักนิติธรรม ไม่ถูกข่มเหงรังแกโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างไม่เป็นธรรม สังคมมีบรรยากาศที่ อบอวลไปด้วยเสรีภาพ

เกี่ยวพันโดยตรงกับเรื่องสิทธิเสรีภาพ คือ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ระเบียบและวินัย ประชาธิปไตยไม่ได้หมายถึงสิทธิเสรีภาพอย่างไร้ขอบเขต ต้องอยู่ภายใต้ตัวบทกฎหมาย และต้อง ควบคู่กับหน้าที่ความรับผิดชอบ ระเบียบและวินัย หน้าที่ของประชาชนภายใต้ระบบการปกครอง แบบประชาธิปไตยคือ หน้าที่ในการเป็นพลเมืองดี เสียภาษี รับราชการทหารในกรณีที่เป็นชาย ร่วมรับผิดชอบในการดูแลเอาใจใส่การบริหารราชการแผ่นดิน โดยการแสดงความคิดเห็นติชม ด้วยความเป็นธรรม ประชาชนต้องมีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและระเบียบ ไม่ละเมิด กฎหมายหรือธรรมเนียมประเพณีอันดี เช่น ไม่ทิ้งขยะไม่เลือกที่ ไม่สร้างความเสียหายต่อ สาธารณสมบัติ ไม่ก่อความรำคาญต่อผู้อื่น ไม่ข้ามถนนที่ไม่ใช่ทางม้าลาย เป็นต้น

การใช้สิทธิเสรีภาพจึงต้องคำนึงถึงหน้าที่ มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดี มีระเบียบและวินัย ที่สำคัญต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยประชาชนต้องต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่น

ระบบประชาธิปไตยยังหมายถึง การที่ประชาชนในสังคมนั้นๆ มองดูเพื่อนร่วมชาติด้วยความรู้สึกเสมอภาคโดยมีสิทธิความเป็นคนเท่ากัน ไม่ว่าคนๆ นั้นจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกันอย่างไร ก็ต้องรู้สึกว่าเขามีสิทธิทางการเมืองเท่าตน คือ มีเสียงหนึ่งเสียง มีความเสมอภาคกันภายใต้กฎหมาย (Equality before the law) ดังนั้น แม้อภิมาเศรษฐิกี้ไม่มีสิทธิที่จะทำร้ายคน เช่น ตบตีคนยากจน เพราะไม่มีสิทธิที่จะลุแก่อำนาจ ถ้าเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นอาจถูกฟ้องร้องเป็นคดีอาญาฐานทำร้ายร่างกาย ข้อสำคัญที่สุด ความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่อเพื่อนร่วมชาติว่ามีความเท่าเทียมกันในความเป็นมนุษย์ มีความเท่าเทียมกันในทางการเมืองและกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีการทำให้เป็นค่านิยมและทัศนคติในหมู่ประชาชน จนฝังรากเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเมือง กล่าวง่ายๆ คือ ฐานันดร ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม อาจมีความสำคัญทางสังคม แต่ในทางการเมืองและกฎหมายต้องถือว่ามีความเท่าเทียมกัน การละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นโดยอาศัยสถานะที่เหนือกว่า ย่อมขัดต่อหลักการประชาธิปไตย

ความรู้สึกดังกล่าวข้างต้นต้องมีการอบรมบ่มนิสัย กล่อมเกลารเรียนรู้ในมวลสมาชิกของชุมชนการเมือง ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงหรือต่ำ กล่าวอีกนัยหนึ่ง สังคมจะเป็นประชาธิปไตยได้ ผู้ที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงต้องมีศรัทธาต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย กล่าวคือ ต้องมีความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ต้องเห็นคนอื่นเสมอตนในทางการเมืองและกฎหมาย เคารพต่อสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของผู้อื่น แม้จะยากจนต่ำต้อยด้อยฐานะ

ในมุมกลับกัน ผู้ที่ยากจนต่ำต้อยต้องปลดแอกตนเองจากความเกรงกลัวต่ออำนาจและฐานะทางสังคม โดยยึดหลักว่าตนมีสิทธิเสรีภาพเสมอกับผู้อื่น มีสิทธิในการเป็นเจ้าของประเทศเช่นเดียวกับผู้อื่น ประเทศชาติไม่ใช่ของใครคนเดียวหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง トラบเท่าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทำมาหากินโดยสุจริต ทำตนเป็นพลเมืองดี จะไม่ต้องสยบต่ออำนาจใดๆ ทั้งมืดและสว่าง ต้องเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม เช่น การมีสิทธิมีเสียงในการมีส่วนร่วมในการปกครอง การปลอดจากความรู้สึกเกรงกลัวอำนาจวาสนาบารมี การทำให้สภาวะดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นจุดสำคัญของการสร้างวิญญานเสรีชน ซึ่งสำคัญอย่างยิ่งในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

แต่ความรู้สึกดังกล่าวไม่จำเป็นต้องก้าวร้าว ทำลาย ชุ่เข่น หรือข่มขู่ โดยใช้กฎหมายหรือการทำลายหรือใช้วิธีการอันรุนแรง การต่อสู้ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย เช่น การใช้การต่อรองด้วยการนัดหยุดงาน การประท้วงโดยสงบตามขอบเขตของกฎหมาย

แต่ถ้าระบบไม่เปิดโอกาสดังกล่าวก็ต้องอาศัยแนวร่วมกับกลุ่มต่างๆ รวมทั้งสื่อมวลชน และกลุ่มปัญญาชนที่ต่อสู้เพื่อความยุติธรรมอย่างสงบและเปิดเผยจนกว่าจะได้ชัยชนะ ข้อสำคัญ ต้องมีความอดทน อดกลั้น ไม่ละเมิดต่อกฎหมายและไม่ใช้ความรุนแรง

ประชาธิปไตยมีความหมายกว้าง ไม่จำกัดเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ยังหมายถึงการสร้าง ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ ศรัทธา เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเมือง แบบ ประชาธิปไตย ประชาธิปไตยหมายถึง การสร้างเสรีชนที่มีวิญญาน ประชาธิปไตยในหมู่ประชาชนทุกระดับ ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย ทั้งในแง่จิต วิญญาน พฤติกรรม และบรรยากาศทั่วไป

ลักษณะการปกครองระบอบประชาธิปไตย •

การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองบริหารประเทศ โดยอำนาจสูงสุดมาจากประชาชน ตามที่ได้ทราบแล้วว่าประชาธิปไตย หมายถึง ประชาธิปไตย หรือ อำนาจการเมืองการปกครองมาจากประชาชน ลักษณะสำคัญที่สุดของการปกครองแบบประชาธิปไตยคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบาย

ระบบประชาธิปไตยแบ่งออกได้เป็นสองรูปแบบ คือ

1. ประชาธิปไตยโดยตรง (Direct democracy)
2. ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน (Representative democracy)

ประชาธิปไตยโดยตรง (Direct democracy)

ในส่วนของประชาธิปไตยโดยตรงนั้นเกิดขึ้นได้ในชุมชนเล็กๆ เช่น สมัยกรีกโบราณ ซึ่งสามารถจะเรียกประชุมประชาชนทุกคนได้และลงมติโดยการชูมือหรือโดยวิธีอื่น เช่น การนำก้อนหินไปใส่ในภาชนะบรรจุชายหรือขวา หรือเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จำนวนก้อนหินคือคะแนนเสียง ซึ่งถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง ตัวอย่างกระบวนการประชาธิปไตยโดยตรงก็อาจมีกรณีที่มีการเรียกประชุมบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีจำนวนไม่มาก เช่น ประมาณ 100-200 คน มีการอภิปรายถกเถียง จากนั้นก็ลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อยุติ ก็ถือได้ว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง แต่ถ้าชุมชนขนาดใหญ่ เช่น จังหวัด หรือประเทศชาติ การใช้ระบบประชาธิปไตยโดยตรงคงกระทำกันไม่ได้ ต้องใช้ระบบประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน

ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน (Representative democracy)

ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน เกิดจากข้อเท็จจริงที่ว่าจะให้คนเป็นจำนวนมากประชุมกันเพื่อตัดสินใจนโยบายคงทำไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีเลือกตั้งตัวแทนหรือผู้แทนของตนเข้าทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา ซึ่งเมื่อผู้แทนของตนทำหน้าที่ในการออกกฎหมายใด ก็เท่ากับตนทำหน้าที่ด้วย โดยผ่านตัวแทนที่ตนได้มอบหมายให้ความไว้วางใจ

ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทนมีสองระบบ คือระบบรัฐสภาและระบบประธานาธิบดี ระบบรัฐสภามีอังกฤษเป็นแม่บท ส่วนระบบประธานาธิบดีมีสหรัฐอเมริกาเป็นแม่บท

ในระบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภานั้น มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยพรรคการเมืองพรรคต่างๆ จะส่งผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง บางส่วนก็อาจลงสมัครโดยไม่สังกัดพรรค เรียกว่า ผู้สมัครอิสระ พรรคที่ได้เสียงข้างมากสูงสุดจะเป็นรัฐบาล และตัวหัวหน้าพรรคจะเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือจากคนนอก ในระบบรัฐสภานี้จะมีพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ถ้าฝ่ายค้านสามารถล้มร่างกฎหมายสำคัญของรัฐบาล เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการเงิน หรือร่างกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณ หรือถ้ามีการแถลงไม่ไว้วางใจรัฐบาล และเมื่อมีการลงมติรัฐบาลพ่ายแพ้ รัฐบาลต้องลาออกเพราะเสียความชอบธรรมทางการเมือง ทางออกอีกทางหนึ่งของรัฐบาลคือ การประกาศยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอาจมีปัญหาเรื่องความมั่นคงของรัฐบาล กล่าวคือ อาจอยู่ได้ไม่ครบสมัยหรือไม่ครบวาระเช่นสปีเพราะถูกบีบให้ลาออก หรืออาจมีการยุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ กล่าวง่ายๆ คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารต่างก็มีอาวุธของตน และต่างก็คานอำนาจกัน

ประชาธิปไตย
และการปฏิรูปการเมืองไทย

5996401100

MAC
MODERN ACADEMIC CENTER

MACeducation.com
Your Education Online

สัญลักษณ์แห่งคุณภาพทางวิชาการ

ISBN 974-9611-08-X

9 789749 611081

ราคา 200 บาท